

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 1.1. - 30.6.2023

Sisällys

1. KÄYTTÖTALOUS 2023	3
2. VARSINAIS-SUOMEN LITTO ON MAAKUNNAN KEHITTÄJÄ	3
3. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA 1.1. - 30.6.2023	6
Yhteiset toiminnot ja hallinto.....	6
Jatkamme tiedonhallinnan kehittämistä.....	6
Työhyvinvoinnin kehittäminen.....	6
Aluekehittäminen.....	6
Varmistamme maakuntaohjelman aktiivisen toimeenpanon.....	6
Suuntaamme rahoitusta älykkään erikoistumisen painopisteiden mukaisesti.....	7
Viestimme EU:n rahoitusohjelmista ja edistämme hankekumppanuuksia.....	8
Laadimme yhteisen aluekehityksen tilannekuvan aluekehityskeskustelujen pohjaksi	8
Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa.....	9
Central Baltic -ohjelman uuden rahoituskauden 2021–2027 täysimittainen käynnistäminen ja ohjelmakauden 2014–2020 sulkeminen.....	10
Maankäyttö ja ympäristö	10
Toteutamme maakuntastrategiaa uudistamalla maakuntakaavoitusta	10
Edistämme kestäväää liikennejärjestelmää ja -ympäristöä	11
Varmistamme merialuesuunnittelun jatkuvuuden	11
Vahvistamme kumppanuuksia ja rajat ylittävää yhteistyötä.....	12
Kehitämme sähköisiä suunnitteluvälineitä ja suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa	12
Valonia	13
Autamme kuntia kestävään kehitykseen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa.....	13
Lisäämme kuntien välistä yhteistyötä, vertaisoppimista ja tiedon jakamista.....	13
Tarjoamme palveluita ajankohtaisiin tarpeisiin liittyen	14
Edunvalvonta ja kuntapalvelu.....	14
Toteutamme proaktiivista, suunnitelmallista ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa edunvalvontaa	14
Teemme nykyaikaista, vuorovaikutteista ja aktiivista viestintää sekä lisäämme maakunnan vetovoimaa.....	15
Vaalimme varsinaissuomalaisen kulttuurin edelläkävijyyttä.....	15
Edistämme avoimen datan yhteen toimivuutta ja hyödynnettävyyttä	16
Kehitämme tietopalveluiden markkinointia ja avoimen tiedon yhteistyötä	16
4. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA 1.1. - 30.6.2023	17

1. KÄYTTÖTALOUS 2023

KUNTARAHOITTEINEN TOIMINTA						
KÄYTTÖTALOUS	TA 2023	TA2022	TA 22/23 %	TA 22/23 €	TS 2024	TS 2025
TUOTOT						
Kuntien maksuosuudet	3 899 900	3 899 900	0,0	0	3 899 900	3 899 900
Myyntituotot	38 000	60 000	-36,7	22 000	38 000	38 000
Muut tuotot	121 000	120 000	0,8	-1 000	121 000	121 000
TUOTOT YHT.	4 058 900	4 079 900	-0,5	21 000	4 058 900	4 058 900
KULUT						
Henkilöstökulut	-2 661 294	-2 610 450	1,9	50 844	-2 661 294	-2 661 294
Palvelujen ostot	-1 163 095	-1 061 336	9,6	101 759	-1 163 095	-1 163 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55 950	-58 150	-3,8	-2 200	-55 650	-55 650
Vuokrat	-300 000	-298 000	0,7	2 000	-300 000	-300 000
Muut toimintakulut	-25 600	-30 600	-16,3	-5 000	-30 600	-30 600
YHTEENSÄ	-4 205 939	-4 058 536	3,6	147 403	-4 210 639	-4 210 639
TOIMINTAKATE	-147 039	21 364	-788,3	168 403	-151 739	-151 739

Ohjelma ja hanketoiminta

Central Baltic Interreg -ohjelmien hallinnointikulut katetaan ohjelmiin liittyvien teknisten tukien rahoituksella, jolloin ko. talousarviot ovat liiton tilinpidossa omakatteisia.

Valonian ja Lounaistiedon toimintojen ja hankkeiden kustannuspaikat ovat omakatteisia ja niiden hallinnoinnissa noudatetaan seuraavia maakuntahallituksen (MH 28.5.2007 § 104) päättämiä menettelytapoja:

1. Maakuntahallitus vahvistaa vuosittain ohjelmahallinnointiin liittyvien teknisten tukien käyttö- ja toimintasuunnitelmat.
2. Maakuntahallitus käynnistää liiton hallinnoimat hankkeet ja hankkeen päättyessä sen toiminta ja tulokset raportoidaan maa-kuntahallitukselle.
3. Ohjelma- ja hanketoiminnasta laadittavissa suunnitelmissa on nimettävä vastuuhenkilöt, määriteltävä vastuunjaot, aikataulut, kustannusarviot, rahoitus ja seurannan järjestäminen.
4. Liiton alustavat sitoumukset suunnitteilla oleviin yhteisrahoitushankkeisiin kirjataan ja vahvistetaan maakuntajohtajan päätöksillä.

Seuraavassa ovat vastualueiden johtajien raportoinnit toiminnasta 1.1.–30.6.2023 käyttösuunnitelman 2023 mukaisesti.

2. VARSINAIS-SUOMEN LITTO ON MAAKUNNAN KEHITTÄJÄ

Varsinais-Suomen liitto – paras liittolainen

Varsinais-Suomen liiton visio on aktiivinen ja uudistuskyykyinen maakunnan liitto, yhteistyökumppani ja paras liittolainen, niin sisäisesti kuin sidosryhmillekin. Työmme ytimessä on Varsinais-Suomen kehittäminen ja tulevaisuuden suunnittelu yhteistyössä kuntien, korkeakoulujen, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Työllämme täydennämme maakunnan kehittämisen kokonaiskuvan. Tavoittemme on olla yhteistyön edelläkävijä, käynnistäjä ja alueen vahva ääni. Lupauksemme on, että kanssamme maakunnan kehittämisen kuvat piirretään valmiiksi, toteutukseen saakka.

Monipuolinen maakunnan kehittämisen edelläkävijä

Perustoiminta ja erillisyyksiköt

Varsinais-Suomen liiton kuntarahoituksella rahoitettu perustoiminta on hallinnollisesti jaettu neljään vastuualueeseen: 1) aluekehittäminen, 2) edunvalvonta ja kuntapalvelu, 3) maankäyttö ja ympäristö sekä 4) yhteiset toiminnot ja hallinto. Näissä tehtävissä toimii tällä hetkellä noin 35 työntekijää.

Aluekehittäminen

Aluekehittämisen tavoite on parantaa maakunnan omatoimista ja tasapainoista kehitystä ja lisätä maakunnan kilpailukykyä. Aluekehitystyö tukeutuu maakunnan olemassa oleviin vahvuuksiin, joita ovat muun muassa osaaminen, elinkeinojen ja työllisyyden vahvistaminen sekä kestävä kehitys. Tekemällä yhteistyötä kansainvälisissä verkostoissa lisäämme maakunnan tunnettavuutta ja edistämme maakunnan roolia Itämeren alueen yhtenä keskeisenä toimijana.

Aluekehitystyö pohjautuu laajaan vuorovaikutukseen ja yhdessä tekemiseen jäsenkuntien, valtion aluehallintoviranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Tässä yhteistyössä maakunnan toimijat määrittelevät kehitystavoitteet ja keinot niihin pääsemiseksi ja samalla sitoutuvat omalta osaltaan niiden toteutukseen. Työkaluina aluekehittämisessä käytämme mm. EU:n rakennepoliittisia ohjelmia ja valtion erillisiä budjettimäärärahoja.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen tavoitteena on valvoa maakunnan etuja kansallisesti ja kansainvälisesti, toimia kuntien puolesta kuntayhteistyötä edistäen, välittää tietoa maakunnallisesti ja edistää nykyaikaista maakuntalentiteettiä ja kulttuuria yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Maankäyttö ja ympäristö

Maakunnan suunnittelun tavoitteena on maakunnan vetovoiman ja tasapainoisen kehityksen edistäminen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, ympäristövastuullisuus huomioiden. Tavoitteiden määrittelyssä sovitetaan yhteen kuntien kehittämistarpeet valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Suunnittelulla luodaan edellytykset alueen erityisarvoille rakentuvalle hyvälle asuin- ja toimintaympäristölle ja elämisen laadulle.

Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys ja aluerakenne. Maakuntakaavoituksella täsmennetään ja toteutetaan maakunnan strategiset tavoitteet kuntakaavoitusta ohjaavaksi alueidenkäytön suunnitelmaksi. Maakunnan muuhun suunnitteluun synkronoidulla liikennejärjestelmätyöllä edistetään alueen toiminnallista rakennetta. Merialuesuunnittelulla luodaan edellytykset merialueiden kestäväälle käytölle ja meriympäristön hyvän tilan saavuttamiselle. Hankkeisiin aktiivisesti osallistumalla tuotetaan suunnittelussa tarvittavaa tietoa ja edistetään maakunnan tavoitteiden toteutumista.

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta, kirjanpidosta, ict-palveluista, asiakirjahallinnosta ja hankinnoista. Hallinnossa valmistellaan ja kootaan maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä huolehditaan liiton talouteen liittyvistä suunnittelu- ja seurantatehtävistä.

Erillisyyksiköt

Lisäksi toteutamme meille annettuja tehtäviä erillisrahoituksella toimivien Valonian, Lounaistiedon ja Europe Direct -toiminnan, Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston sekä monien hankkeiden kautta. Toimimme myös Central Baltic Interreg -ohjelman hallintoviranomaisena ja sihteeristön päätoimipaikkana. Näissä tehtävissä toimii noin 40 työntekijää.

Valonia on Varsinais-Suomen kuntien kestävän kehityksen ja energia-asioiden asiantuntijaorganisaatio, joka toteuttaa valtionhallinnon laatimia kestävän kehityksen tavoitteita. Valonia tarjoaa palveluita kunnille ja muille julkisille toimijoille sekä yrityksille ja kuntalaisille. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Valonia rakentaa kestävän kehityksen mukaista, resurssitehokasta Varsinais-Suomea, joka on rohkea, osaava ja vastuullinen edelläkävijä. Valonia kouluttaa, neuvoo, antaa asiantuntija-apua sekä koordinoi monien toimijaverkoston työtä. Valonia kehittää toimintamalleja ja työkaluja resurssitehokkaan ja kestävän yhteiskunnan toteuttamiselle.

Hyviä, uusia ratkaisuja haetaan laajan hanketoiminnan avulla. Yhteistyön ja kumppanuuden avulla Valonia luo kehityspolkuja kestävän kehityksen toteuttamiseksi kaikissa maakunnan kunnissa. Kunnat sitoutuvat Valonian toimintaan asukasluokun perustuvien maksuluokkien mukaisesti. Suurin osa Valonian toimintojen rahoituksesta koostuu hankerahoituksesta ja kuntarahoitus toimii hankkeiden omarahoituksena. Valonian työn ohjaavana asiakirjana toimii vuoden 2021 alusta käynnistynyt Ohjelma 2030.

Lounaistieto muodostaa yhdessä liiton tietopalvelutoimintojen kanssa tietopalveluryhmän. Tietopalveluryhmään on keskitetty liiton tilastotietopalvelut, tutkimustoiminta sekä paikkatietoyhteistyö, avoin data ja siihen liittyvä tiedonhallinta. Tietopalveluryhmän keskeisenä viestintäkanavana toimii Lounaistieto.fi-alue tietopalvelu, joka sisältää mm. tilastotietopalvelun, karttapalvelun ja dataporttiin sekä suuren joukon muita tietopalveluja.

Lounaistiedon toimintaa rahoittavat Varsinais-Suomen liiton lisäksi Turun kaupunki, Turun yliopisto, Satakuntaliitto, Åbo Akademi ja Yrkeshögskolan Novia toistaiseksi voimassa olevan yhteistyösopimuksen perusteella.

Varsinais-Suomen liitto toimii Euroopan unionin **Central Baltic 2021–2027-ohjelman** hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisena jäsenvaltioiden (Suomi, ml. Ahvenanmaa, Ruotsi, Viro ja Latvia) toimeksiannosta ja maakuntahallituksen päätöksellä. Ohjelma rahoittaa rajat ylittäviä yhteistyöhankkeita Suomen (mukaan lukien Ahvenanmaa), Viron, Latvian ja Ruotsin alueella.

3. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA 1.1. - 30.6.2023

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Jatkamme tiedonhallinnan kehittämistä

Tiedonhallintalain vaatimusten toimeenpano jatkui ja valmistauduimme uuden arkistointilain vaatimukseen. Kehitimme sähköisen asiakirjahallinnan toimintatapoja ja syvensimme vuonna 2022 käyttöön otetun asianhallintaohjelmiston osaamista. Toimenpiteiden edistäminen on osa tietojohdantamisen kehittämistä. Laadukas tiedonhallinta mahdollistaa tehokkaamman ja laadukkaamman toiminnan.

- Tiedonhallintalain vaatimusten toimeenpano jatkui. Arkistolain uudistaminen ja voimaantulo on viivästynyt ja seuraamme tilannetta.
- Jatkoimme asiakirjahallinnon menettelytapojen kehittämistä niin, että saadaan hyöty työprosessien helpottumisesta ja osin automatisoiduista toiminnoista
- Kehitimme erityisesti tietoturvaluuua tiedonhallintalain vaatimusten mukaiseksi
- Aloitimme sähköisen arkiston käytön. Vanhojen päätösaineistojen migraatio toteutui ja samalla saimme mahdollisuuden arkistoida myös muita asiakirjoja sähköiseen arkistoon.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Liitossa toteutettiin työhyvinvointikysely keväällä 2022. Tulosten perusteella syksyllä päätetään 1–3 kehittämiskohdetta, joita lähdetään toteuttamaan päämäärätietoisesti yhdessä henkilökunnan kanssa vuoden 2023 aikana. Kehityskohteiden kytkeminen arkeen ja tekemiseen on tärkeää muutosten aikaansaamiseksi.

- Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella todettiin tarve kehittää ja tukea esihenkilötyötä ja toisaalta löytää keinoja vahvistaa työntekijöiden työssäjaksamista. Työssäjaksamisen perusedellytyksistä haluamme tukea erityisesti ammatillisen osaamisen kehittämistä ja kokemusta työn mielekkyydestä.
- Esihenkilötyön koulutus aloitettiin helmikuussa 2023 ja se jatkuu vuoden 2023 syksyyn asti.
- Kevan rahoittama työssä jaksamista tukeva Maakuntien liitot yhdessä oppien ja kehittyen – hanke jatkuu vielä marraskuuhun 2023. Hanke järjesti liittojen yhteisen ”Maakuntienliitot Meets Together - tapaamisen Turussa tammikuussa 2023. Hankkeeseen on osallistunut useita työntekijöitämme ja olemme saaneet myös vastaanottaa vierailijoita monista liitoista. Kokemukset vierailuista ovat olleet erittäin hyviä.

Aluekehittäminen

Varmistamme maakuntaohjelman aktiivisen toimeenpanon

Valtuustokaudelle 2022–2025 vahvistettu maakuntaohjelma ohjaa vahvasti vuonna 2023 aluekehittämisen toimintaa. Tavoitteena on käynnistää pääosa maakuntaohjelmaan kirjatusta toimenpiteistä (44 kpl) joko omana toimintana, tukemalla hankerahoituksen avulla niiden toteutumista tai erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta. Keskeisenä keinona tässä on laaja-alainen kumppanuusyhteistyö ja kumppanuusfoorumin eri verkostojen aktiivinen toiminta.

- Olemme monipuolisesti edistäneet maakuntaohjelman 2022–2025 toimenpiteiden toteutumista. Tukitoimina meillä ovat käytössä mm. kumppanuusfoorumin verkostoyhteistyö eri sektoreilla, muu aktiivinen sidosryhmäyhteistyö sekä EU- ja kansallisten rahoitusten kohdentaminen toimenpiteitä tukeviin hankkeisiin. Verkostojen perustamisen lisäksi uutena avauksena käynnistettiin toukokuussa 2023 kumppanuuden sparrausryhmän toiminta. Sparrausryhmän tehtävä on tukea verkostojen hyvää yhteen toimimista. Ryhmään kutsuttiin parikymmentä verkostotyöstä

kiinnostunutta asiantuntijaa avainkumppaniorganisaatioistamme. Lisäksi muun muassa avoimen tiedon foorumi, matkailufoorumi, ennakointiakatemia, kulttuurifoorumi ja järjestöfoorumi järjestivät avoimia webinaareja ja seminaareja verkostoilleen.

- Maakuntaohjelman toteutumista ja vaikuttavuutta seuraamme vuosittain toteutettavan kumppanuusbarometrin ja verkostojen työn vuosikatsauksen kautta. Vuoden 2022 kumppanuusbarometrin tulokset valmistuivat keväällä 2023.
- Maakuntaohjelma- ja kumppanuustyön vuosikatsaus 2022 julkaistiin maaliskuussa 2023. Vuosikatsaus sisältää sekä verkostojen arvion toimenpiteiden toteutumisesta että sidosryhmäkyselyn tulokset tavoitteiden relevanssista. Verkostojen arvion mukaan maakuntaohjelman toimenpiteistä 27 etenee suunnitellusti, 13 tarvitsee lisäratkaisuja ennen toteutusta, ja 4 ei vielä ollut käynnistynyt. Maakuntastrategian tavoitteista johdetuista väittämistä parhaiten vastaajien mielestä toteutui tavoite koulutusmahdollisuuksien monipuolisuudesta ja avoimuudesta. Kysyttäessä eri tavoitteiden merkitystä maakunnan hyvän tulevaisuuden kannalta nousi Varsinais-Suomen kehittämisessä merkittävimmäksi tavoitteeksi huipputuotteiden ja -ja palvelujen valmistaminen globaaleille markkinoille.
- Vuonna 2023 käytettävissä olevia rahoitusinstrumentteja ovat muun muassa EU:n aluekehitysrahaston (EAKR) alueellinen rahoitus (mukaan lukien Central Baltic-rahoitus) sekä kansalliset rahoitusohjelmat kuten alueen kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen suunnattu AKKE-rahoitus.
- Osallistumme monipuolisesti keväällä 2021 hyväksytyyn matkailuelinkeinon tiekartan toimeenpanoon (2021-2027) ja verkostoyhteistyön vahvistamiseen.
- Matkailuparlamentti järjestettiin 7.2.2023 ja osana kärkiteematyöpajasarjaa luonto- ja saaristomatkailua edistänyt työpaja Salossa 23.3.2023. Kärkiteematyöpajasarja jatkuu syksyllä 2023 ja tiekartta päivitetään 2024.
- Yhteistyö valtakunnallisen JOTPA:n (=Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus) ja maakunnallisen jatkuvan oppimisen verkoston kanssa vahvistui. Yhteistyö alueellisen ennakointiin liittyen käynnistyi alueen toimijoiden kanssa Turun yliopiston koordinoiman yhteistyömallin pohjalta erillisopimuksella ja -rahoituksella.
- Alkuvuoden 2023 aikana Ennakointiakatemian työryhmät ovat kartoittaneet ja työstäneet alueellisia osaamiskapeikkoja tulevaisuusnäkökulmasta ja tuottaneet kohdennetusti näihin ratkaisuehdotuksia (mm. mikrotutkinnot, engl. microcredentials).
- Alueellisen työvoimatarveselvityksen jatkovaiheen laadintatyö käynnistyi - valmistuu syys-lokakuussa
- Alueellinen ennakointifoorumi järjestettiin 12.5.2023
- Loppukevästä käynnistettiin myös ylimaakunnallisen ennakointihankkeen valmistelutyöt - tavoitteena syksyn 2023/kevään 2024 ESR-haut
- Valmisteltiin syksyllä käynnistävää maakunnallista osaamisen puiteskenaariotyötä

Suuntaamme rahoitusta älykkään erikoistumisen painopisteiden mukaisesti

Vuonna 2023 käytettävissä olevia rahoitusinstrumentteja ovat muun muassa EU:n aluekehitysrahaston (EAKR) alueellinen rahoitus (mukaan lukien Central Baltic-rahoitus) sekä kansalliset rahoitusohjelmat kuten alueen kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen suunnattu AKKE-rahoitus. Rahoitushakujen tehtäväkokonaisuus pitää sisällään hakujen painopisteiden määrittelyn, haun avaamisen ja tiedotuksen, hankevalinnat, rahoituspäätösten valmistelun, hankkeiden seurannan ja ohjauksen sekä kansallisten rahoitusinstrumenttien kohdalla myös maksatusten hoitamisen.

Vuoden 2023 aikana avataan molemmista rahoitusinstrumentista vähintään yksi rahoitushaku. Rahoituksella tuemme maakunnan kannalta keskeisten älykkään erikoistumisen kärkien vahvistamista, maakuntastrategian ja -ohjelman painopisteiden toteutumista sekä erilaisten pilottien ja kokeilujen käynnistämistä.

- Liitolla on käytössä kansallisen rakennerahasto-ohjelman varoja erityisesti toimintalinja 2:n mukaisiin toimiin.

- Vuoden 2023 myöntövaltuus kokonaisuudessaan EAKR:n osalta on noin 2 460 000 euroa. Summa sisältää arvion vuosilta 2021 ja 2022 siirtävistä määrärahoista.
- EURA2021-sähköinen hankehallintoalusta ei vielä ole mahdollistanut lopullisten hankepäätösten tekemistä, joten yhtään EAKR-hankepäätöstä ei ole kevään aikana tehty. Ensimmäiset hankepäätökset aikaisemmilta rahoituskierröksiltä pystyttiin tekemään vasta elokuussa 2023.
- Vuoden 2023 alussa kansallista alueiden kehittämisrahoitusta on käytössä yhteensä 2,1 miljoonaa euroa. Helmikuussa päättyneeseen AKKE-hakuun saatiin 19 hakemusta, joista tehtiin 10 myönteistä ja 9 kielteistä päätöstä. Kansallista hankerahoitusta (AKKE) ohjattiin mm. alueellisen TKI-tiekarttatyön valmisteluun, joka toteutetaan laajapohjaisessa maakunnallisessa yhteistyössä ScienceParkin ja korkeakoulujen yhteistyönä. Myönteisten päätösten tukisumma oli 436 000 euroa. Kesäkuussa päättyi erillinen kansainvälisten hankkeiden valmistelurahoituksen AKKE-haku. Määräaikaan saatiin vain neljä hakemusta, joille kaikille tehtiin elokuussa myönteinen päätös. Tukisumma oli yhteensä 54 500 euroa.

Viestimme EU:n rahoitusohjelmista ja edistämme hankekumppanuuksia

Maakunnan alueelle kohdistuvan kansallisen rakennerahasto-ohjelman varojen niukkuus on haaste kaikille Etelä-Suomen maakunnille. Tämä siitäkin huolimatta, että syksyn 2021 kansallisen rakennerahastoratkaisun kautta maakuntaan kohdistettiin hieman aiempaa enemmän varoja. Siksi yhtenä tavoitteena tämän kansallisen rahoituksen vähäisyyden kompensoimiseksi on maksimoida ulkoisen EU-rahoituksen saaminen maakuntaan. Tässä työssä tuemme alueen toimijoita rahoitushakujen yhteydessä. Tämä tapahtuu ensisijaisesti viestimällä rahoitusmahdollisuuksista ja edistämällä hankekumppanuuksia. Seuraamme vuosittain yhteistyössä Turun ja Varsinais-Suomen liiton Eurooppa-toimiston kanssa rahoituksen kohdentumista alueelle.

- Olemme viestineet Turun ja Varsinais-Suomen Brysselin toimiston kanssa aktiivisesti EU:n kautta avautuvista rahoitusinstrumenteista. Kohderymänä ovat olleet erityisesti alueen julkiset (erityispainopisteenä toimintavuonna ovat kunnat) ja yksityiset organisaatiot. Tavoitteena on ollut kehittää toimintamalli, jonka avulla voimme konkreettisesti ja käyttäjälähtöisesti lisätä tietoa ajankohtaisista EU-rahoitusmahdollisuuksista ja auttaa kuntia EU-hankkeisiin osallistumisessa. Tähän liittyen EU-toimiston, liiton ja Valonian koordinoima Kuntien kv-rahoituksen ja -yhteistyön verkosto tapasi kevään aikana kaksi kertaa. Tapaamisissa kunnat kertovat avoimesti omista kehittämistarpeistaan, tulevista hankehauista sekä saavat apua ja tietoa avoimista ja avautuvista rahoitushauista. Kunnista verkostossa mukana ovat tällä hetkellä Salo, Lieto, Kaarina, Raisio, Uusikaupunki ja Naantali.
- Kansallisten EU-rahoituksen mahdollisuuksista olemme tiedottaneet yhdessä rahoitusta koordinoivan Uudenmaanliiton kanssa avoimista olevien rahoitushakujen yhteydessä.

Laadimme yhteisen aluekehityksen tilannekuvan aluekehityskeskustelujen pohjaksi

Valtion ja maakuntien aluekehittämiskeskustelu on vuonna 2022 lakisääteisesti käynnistynyt uusi toimintatapa, jossa valtio ja maakunta tiiviissä vuoropuhelussa käsittelevät yhdessä aluekehityksen tilannetta, tavoitteita ja toimenpiteitä. Käymme teemakohtaiset aluekehittämiskeskustelut alkuvuonna 2023 ja niihin liittyen vastaamme alueen osalta tilannekuvan laatimisesta, keskusteluagendan määrittelystä ja koordinoimme alueemme osalta prosessia.

- Aluekehittämiskeskustelut käytiin kaikkien maakuntien yhteisenä kaksipäiväisenä keskusteluna helmikuussa 2023. Teemoina olivat vihreä siirtymä, osaava työvoima ja liikkuvuus sekä huoltovarmuus. Varsinais-Suomen osalta esiin nostettiin etenkin osaajapula ja TKI-toiminnan vahvistaminen.
- Syksyllä laaditaan tilannekuvan päivitys ja käydään TEM:n johdolla poliittisen johdon laaja-alaiset neuvottelut.

Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa

Kansainvälisessä toiminnassa panostamme toimintavuonna erityisesti CPMR-yhteistyöhön (CPMR on eurooppalainen perifeeristen merellisten alueiden liitto) sekä sen Itämerikomission toimintaan. CPMR:n hallituksen (political bureau) varsinainen hallituksen jäsen on vuosina 2023–2024 Varsinais-Suomen liiton luottamushenkilöedustaja ja tämän tehtävän myötä koordinoimme myös CPMR:n Suomen edustajista koostuvaa kansallista verkostoa. BSSSCN eli Itämeren alueen maakuntien/alueiden verkoston toiminnassa ja Pohjoismaisessa saaristoyhteistyössä olemme myös aktiivisesti mukana.

Osallistumme aktiivisesti EU-komission ja Alueiden komitean kansainväliseen yhteistyöhankkeeseen (Pilot Action for Partnerships for Regional Innovation; PRI) yhdessä Västerbottenin maakunnan kanssa. Hankkeen tavoitteena on löytää hyviä käytäntöjä ja yhteistyömalleja alueiden älykkään erikoistumisen tukemiseen.

- CPMR:n Political Bureauun varapuheenjohtajan Talvikki Jorin toimintaa ko. organisaatiossa tuettiin mm. valmistelemalla meripolitiikkaan liittyviä kannanottoja, puheenvuoroja ja avauksia toimintavuoden aikana ja tukemalla käytännön asioissa kokouksiin osallistumista.
- Kesäkuussa maakuntahallitus valitsi CPMR:n Itämerikomission liikennetyöryhmän Varsinais-Suomen edustajaksi Silvia Kosken. Tämä osaltaan tiivistää myös yhteistyötä Itämerikomission suuntaan. Lisäksi osallistuimme virkamiestasolla erityisesti CPMR:n Itämerikomission (BSC) työryhmien toimintaan mm. koheesiopolitiikan ja ilmasto- ja energia –teemoihin liittyen.
- ”Partnership for regional innovations”-yhteistyö Västerbottenin maakunnan kanssa alueellisen innovaatiotoiminnan tukemiseksi jatkui. Teemana ovat erityisesti ruokaketjuun liittyvät yhteistyöprosessit ja -hankkeet. Salla: Osallistuttiin aktiivisesti Partnerships for Regional Innovations -aloitteen tilaisuuksiin ja jätimme maaliskuussa yhdessä Västerbottenin ja Brandenburgin kanssa hakemuksen Horizon EIE -valmisteluhakuun tavoitteena vahvistaa alueellista ja rakentaa alueidenvälistä ruokainnovaatioekosysteemiä. Lisäksi järjestettiin huhtikuussa osana EU:n makroalueellisten strategioiden viikkoa webinaari, jossa tuotiin esiin PRI-kokemuksia yhteistyöstä. Valmistelu uuteen Regional Innovation Valleys -aloitteeseen osallistumiseksi käynnistettiin. Jätettiin hakemus järjestää työpaja osana syksyllä järjestettävää Itämeri-strategian vuosikonferenssia. Osallistuttiin aktiivisesti taustalla olevan BSR S3 Directors’ Networkin kokouksiin ja toimintaan.
- Tarkastelukaudella We make transition! -hanke käynnistyi ja hankekonsortion kansainvälinen yhteistyö oli aktiivista. Liiton ja hankkeen varsinaissuomalaisten liitännäisjäsenien edustajat verkostoituivat kansainvälisten partnereiden kanssa hankkeen kick off -seminaarissa sekä tutustuivat kansalaisyhteiskunnan ja julkisen sektorin kestävyysinnovaatioihin. Hanke järjesti yhteensä neljä 7-12 hengen ryhmäkeskustelua erilaisten kunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kesken Uudessakaupungissa ja Kemiönsaaressa.
- Yhteistyö Saksan Mecklenburg-Vorpommernin alueen kanssa eteni kevään aikana. Maakuntahallituksen puheenjohtaja Ville Valkonen vieraili alueen Itämeristrategiaan keskittyvässä tilaisuudessa 23.1.2023 ja piti puheenvuoron Suomen ja Varsinais-Suomen edustajana. Lisäksi Ministeripresidentti Manuela Schwesig ja EU-asioista vastaava ministeri Bettina Martin vierailivat liitossa ja Turussa 16.5.2023. Tapaamisessa esiteltiin ja keskusteltiin Varsinais-Suomen älykkään erikoistumisen painotuksista sekä esiteltiin merialuesuunnittelun kokonaisuutta. Keskustelu mahdollisista yhteisistä kehittämisteemoista ja yhteistyöstä jatkuu
- BSSSC – Baltic Sea States Subregional Co-operation) hallituksen kokous järjestettiin Turussa 1.-2.2.2023. Hallituksen kokouksen lisäksi osallistuja vierailivat Rester Oy:n tekstiilinjalostuslaitoksella Paimiossa. Toukokuun hallituksen kokoukseen liitto osallistui etänä.
- Pohjoismaisessa saaristoyhteistyössä on jatkettu asuttavuus (habitability-bobarhet) -teeman edistämistä. Samoin on jatkettu teletunnistietoihin pohjautuvaa selvitystyötä koskien saariston väkimäärän kausivaihtelua. Horizon-rahoituksen turvin Pohjoismaisen saaristoyhteistyön toimintana on käynnistynyt VTT:n koordinoima hanke, jossa selvitetään mahdollisuuksia uuden tyyppisen yhteispohjoismaisen saaristoliikennemallin toteuttamiseen.

Central Baltic -ohjelman uuden rahoituskauden 2021–2027 täysimittainen käynnistäminen ja ohjelmakauden 2014–2020 sulkeminen

Keväällä 2023 järjestetyn ensimmäisen rahoitushakemuskierroksen hankkeet käynnistyvät alkuvuonna ja hanketoimijoita tuetaan, ohjataan ja neuvotaan hankkeiden toimeenpanon eri vaiheissa. Ohjelman toinen hakukierros käynnistetään. Ohjelman tavoitteista ja rahoitusmahdollisuuksista tiedotetaan laajasti ohjelma-alueella kansallisten kontaktipisteiden tuella.

Päättyvä Central Baltic 2014–2020 ohjelmakausi suljetaan liiton osalta. Tehtävä pitää sisällään maksatusten ja raporttien loppuunsaattamisen viimeisten hankkeiden osalta, ulkoisen ohjelma-arvioinnin toteuttamisen sekä loppuraportoinnin ohjelman tuloksista komissiolle.

- Päättyvän Central Baltic 2014–2020 ohjelmakauden kaikki maksatukset on saatettu loppuun. Ulkoinen ohjelma-arviointi on toteutettu.
- 2021-2027-kauden ensimmäisen haun 32 hankkeen rahoituspäätökset on solmittu ja hankkeet käynnistetty. Ensimmäiset maksatukset hankkeille on tehty.
- 2021-2027-kauden toinen hakukierros on meneillään. Yhteensä 53 hakemusta jätettiin käsittelyyn.
- Varaudumme Kaakkois-Suomi-Venäjä ohjelmasta vapautuvien ja Central Baltic-ohjelmaan kohdentuvien varojen (n 25 miljoonaa euroa) uudelleen allokointiin; siirron vaatimat hallinnolliset lisätehtävät ovat meneillään.

Maankäyttö ja ympäristö

Toteutamme maakuntastrategiaa uudistamalla maakuntakaavoitusta

Edistämme maakuntastrategian tavoitteiden ja aluerakenteen vision mukaisen monikeskuksisen alue- ja yhdyskuntarakenteen ja monipaikkaisen toiminnan kestävää ja vetovoimaista yhdistämistä. Kokonaismaakuntaavaan uudistamiseen valmistautuminen jatkuu alueidenkäyttöä ohjaavan lakiuudistuksen keskeytymisestä huolimatta. Tärkeimpiä lähtökohtia maakuntastrategian ja ilmastotiekartan lisäksi ovat muun muassa viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset Varsinais-Suomen asemaan sekä EU:n linjausten mukaan lukien Green Dealin ja biodiversiteettitavoitteiden huomioiminen. Voimassa olevan maakuntakaavan teemakohtaisen ajantasaisuuden arvioinnin avulla määritellään selvitystarpeet. Jo aloitettu viherrakenneselvitys jatkuu. Arvioinnin perusteella asetamme yhdessä sidosryhmiemme kanssa uuden kokonaismaakuntaavaan tavoitteet ja laadimme osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

- Maakuntakaavojen teemakohtainen ajantasaisuuden arviointi valmistui keväällä ja sitä esiteltiin päättäjille ja sidosryhmille keväällä ja alkukesästä (maakuntavaltuusto 12.6.2023). Arviointiin perustuen on aloitettu maakuntakaavan tarkistuksen työohjelman sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistelu.
- Viherrakenneselvityksen kokonaisuudessa edistyi: selvityksen ensimmäinen osio hallintotavoista kunnista valmistui keväällä, selvityksen suurin osa luonnon monimuotoisuudesta valmistui sisällöllisesti kesäkuussa ja mietintö biotaloudesta Varsinais-Suomessa valmistui elokuussa. Työ jatkuu vielä virkistysosiossa sekä koonnilla kaikista osioista.
- Ympäristöministeriö myönsi rahoituksen Kestävän energiahuollon tulevaisuudesta ja sijoittumisesta Varsinais-Suomessa taustaselvitykselle maakuntakaavoitukseen. Liitto haki rahoitusta YM:n vihreiden investointien välineestä.
- MAL-kaupunkiseudun rakennemallin päivitystyötä silmällä pitäen on alueen kaupunkisuunnittelijoista koottu maankäytön yhteistyön alatyöryhmä, jota liitto koordinoi ja valmistelee. Kaupunkiseudun rakennemallin päivitystyö tukee osaltaan vahvasti maakuntakaavoitusta.

Edistämme kestävästä liikennejärjestelmästä ja -ympäristöstä

Liikennejärjestelmätyössä painopiste on suunnitelmiin kirjattujen liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden edistämiseksi. Vuoden lopulla teemme nykyisten suunnitelmien toteutumisen ja ajantasaisuuden arvioinnin seuraavaa tarkistuskierrosta varten ja osallistumme Turun kaupunkiseudun seuraavan MAL-sopimuksen valmisteluun. Edistämme Scale Up -hankkeessa laadittua alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvitystä.

- Maankäytön ja ympäristön vastuualueen asiantuntijat osallistuivat maakuntakaavan ja Turun kaupunkiseudun MAL-sopimuksen toteutusta edistävien alueellisten yhteistyöryhmien toimintaan. Liitto vetää ja koordinoi Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön yhteistyöryhmää sekä Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantarayhmää.
- Liikennejärjestelmätyössä laadittujen selvitysten avulla on edistetty liikennehankkeita ja liikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä. Keväällä laadittuihin selvityksiin kuuluivat liikenteen digitaalisten tietovarantojen nykytila ja tulevaisuuden käyttötapa- ja -selvitys (MALTP 14), joukkoliikenteen seudullinen solmuvisio, pyöräilyn seudullisen tavoiteverkon sekä -leveyksien määrittely, kaupunkiseudun itäosan tieverkkokysymykset -selvitys ja alueen liikennemallitarkastelut, alueellisen junaliikenteen uusien asemapaikkojen kehittämissuunnitelman Turku–Toijala-yhteysväylle sekä Saariston rengastien jalankulun ja pyöräliikenteen kehittämisselvitys.
- Turun kaupunkiseudun 12-vuotisen MAL-sopimuksen päivityksen ja vuosien 2024–27 toimenpiteiden valmistelussa Turun kaupungin vetämässä valmisteluryhmässä edetty luonnosvaiheeseen.
- Liitto on aktiivisesti osallistunut Turun tunnin junan ja muiden alueen liikennehankkeiden suunnittelu-, hanke- ja yhteistyöryhmiin sekä antanut lausuntoja hankkeisiin liittyvistä suunnitelmista ja kaavamuutoksista. Liitto on ollut mukana kansallisen tason keskustelussa ja työskentelyssä Liikenne 12 -suunnitelman toimenpiteiden toimeenpanoon liittyen. Lisäksi liitto on tehnyt edelleen tiivistä yhteistyötä Etelä-Suomen muiden maakuntien liikennesuunnittelijoiden kanssa.
- Scale Up -hankkeessa laadittua, tammikuussa valmistunutta alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvitystä on esitelty eri yhteyksissä ja hyödynnetty jatkoselvityksissä.

Varmistamme merialuesuunnittelun jatkuvuuden

Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haemme erillisrahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Suunnittelua jatkamme jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP-, NSBR-, ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudumme uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla muun muassa merituulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi. Vuoden 2023 aikana valmistuvat ensimmäisen suunnitelman seuranta ja arviointi.

- Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto myönsi kesäkuussa rahoituksen MSP EGD -hankkeelle, jolla varmistetaan merialuesuunnittelun seuraavan suunnittelukierroksen koordinaatio ja vahvistetaan suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa erityisesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelman huomioimiseksi. Tammi-kesäkuun ajan liitto vastasi koordinaation kustannuksista.
- Suunnittelun tietopohjaa ja rajat ylittävää sidosryhmäyhteistyötä on vahvistettu eMSP NBSR, MSP Green ja Sea2Land -hankkeissa. Hankkeiden projektisuunnittelijat (3 kpl) aloittivat työnsä vuoden alussa.
- Liitto, merialuesuunnittelun koordinaatio sekä projektihenkilöstö on aktiivisesti osallistunut ympäristöministeriön johdolla vuoden 2023 aikana laadittavien merellisen energiatuotannon selvitysten toteutukseen.

Vahvistamme kumppanuuksia ja rajat ylittävää yhteistyötä

Maakunnan suunnittelua teemme yhdessä kuntien, ministeriöiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Merialuesuunnittelu yhteistyössä mukana ovat kaikki Euroopan merialueet. Liikennejärjestelmätyössä vahvistamme asemaamme osana Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävällä ja edistämme uudistuvan EU-asetuksen tavoitteiden toteutumista. Kumppanuusfoorumitoiminnassa keskitymme toimiin, joilla tuetaan kestävästä alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitystä. Vastuualue on mukana useissa maakunnan suunnittelua ja kehitystä edistävässä liikenteen, ilmastomuutoksen torjunnan, kiertotalouden ja merialuesuunnittelun hankkeissa.

- Liitto on edelleen yhdessä Turun kaupungin ja Uudenmaan liiton kanssa osallistunut Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävän edunvalvontaa hoitavan ScandriaAlliancen ohjaus- ja työryhmien toimintaan. Kaupunkisolmut-työryhmässä toteutettiin yhteistyössä mukana oleville alueille ja kaupunkisolmuille kysely, jossa selvitettiin nykyisiä kestävästä kaupunkiliikunnan suunnittelumenetelmiä ja valmiuksia uudistuvan TEN-T-asetuksen vaatimuksille.
- Circwaste-hankkeessa on mm. laitettu käyntiin kuntavastuullisen sekajätteen koostumustutkimus, joka ei sisällä asumisesta peräisin olevaa jätettä, päivitetty Kierrätyksestä kiertotalouteen-tiekartta sekä laadittu mietintö biotaloudesta Varsinais-Suomessa. Lisäksi on osallistuttu alueelliseen kiertotalouden kehittämis- ja edistämistyöhön sekä kansalliseen kiertotalouden green deal työhön.
- Varsinais-Suomen alueidenkäytön yhteistyöryhmä kokoontui kaksi kertaa. Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantaryhmä kokoontui helmi- ja kesäkuussa. Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyön kokouksia oli neljä ja maankäytön yhteistyöryhmien kokouksia kolme. Turun (MAL-)kaupunkiseudun kaupunkisuunnittelijoiden työryhmä kokoontui kaksi kertaa.
- Maankäyttöjaosto kokoontui alkuvuonna viisi kertaa. Maankäyttöjaosto ja maakuntahallitus ovat käsitelleet yhteensä 49 (6+43) vastuualueella valmisteltua lausuntoa/asiasia. Lausuntopyyntöjä tuli alkuvuoden aikana yhteensä 117.
- Varsinais-Suomen maakunnallinen ilmastovastuujasto kokoontui kaksi kertaa. Helmikuun kokouksessa käsiteltiin ilmastotiekartan viimeinen osa, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa. Toukokuun kokous oli yhteinen maaseutujaoston kanssa.
- Alueellinen liiton koordinoima suurpetoneuvottelukunta kokoontui 9.5.2023 yhdessä Satakunnan neuvottelukunnan kanssa.
- Varsinais-Suomen kulttuuriympäristötyöryhmä on kokoontunut kolme kertaa. Liitolla on aktiivinen rooli mm. kulttuuriympäristötyöryhmän tapahtumien järjestämisessä.
- Varsinais-Suomen liiton edustaja on jatkanut Kuhankuonon retkeilyreitistö- ja virkistysalueyhdistyksen sihteerinä. Yhdistys ja liitto ovat osallistuneet Kuhankuonon Föli-liikenteen tukirahoitukseen.
- Lisäksi on osallistuttu kuntien kaavaneuvotteluihin ja ELY:n vetämiin MRL:n mukaisiin kehittämiskeskusteluihin.

Kehitämme sähköisiä suunnitteluvälineitä ja suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa

Olemme yhteistyössä Lounaistiedon ja muiden maakuntien liittojen kanssa aktiivisesti kehittämässä digitaalista maakuntakaavoitusta ja merialuesuunnittelua sekä suunnittelun arviointi- ja seurantavälineitä.

- Liikennejärjestelmä- ja MAL-työn seurantatiedot on päivitetty Lounaistieto-palveluun
- Osana Turun kaupunkiseudun MAL-työtä tehtävä ja tulevaa kaupunkiseudun rakennemallityötä palveleva on valmisteltu asumipreferenssikysely. Kyselyn tuottamaa tietoa tullaan hyödyntämään myös opinnäytetyössä.
- Maakuntakaavoituksessa tarvittava, päivitettyyn tietomallipohjaiseen paikkatietojärjestelmään tukeutuva ”suunnittelijan työpöytä” on otettu käyttöön.

- Liitto ja Lounaistieto erityisesti on osallistunut asiantuntijoina valtakunnallisiin maakuntakaavoituksen ja suunnittelun tietojärjestelmien kehittämishankkeisiin ml. valtakunnallinen rakennetun ympäristön tietojärjestelmää valmisteleva RYHTI-hanke.

Valonia

Autamme kuntia kestäväan kehitykseen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa

Hankkeidemme päämääränä on rakentaa hiilineutraalia maakuntaa, jossa aktiivisesti turvataan luonnon monimuotoisuutta sekä edistetään luonnonvarojen kestävää käyttöä. Hankkeissa tuemme kuntia kestävyystyön suunnitelmallisuudessa sekä konkreettisten toimenpiteiden toteuttamisessa.

- Ohjelma 2030 toimeenpanoon liittyen olemme jatkaneet säännöllisiä kuntatapaamisia ja saaneet kunnilta suoraan tietoa tarpeista jatkotoimenpiteitä suunniteltaessa.
- Maakunnallinen ilmastotiekartta täydentyi maankäyttösektorin osuudella, joten tiekartta kokonaisuudessaan valmistui. Maakunnallinen ilmastovastuujaosto hyväksyi tiekartan ja maakuntahallitus perehtyi tiekarttaan kokouksessaan toukokuussa. Viestinnällä toimijoita kannustettiin tiekartan toimeenpanoon.
- Varsinais-Suomen ruokaketjun kehittämisessä ollaan oltu aktiivisesti mukana tukemalla muita toimijoita hankkeiden toteutuksessa sekä uusia toimenpiteitä ja hankkeita kehittämällä esille nousseiden tarpeiden pohjalta.
- On kehitetty uusia osallisuuden toimintamalleja ja työkaluja, kuten luonnon monimuotoisuuden Lumoa yhteistyönä -videosarja sekä lasten demokratiakasvatuksen Kirittäjät-toimintamalli perusasteelle.
- Aktiivisella viestinnällä olemme tuoneet esille eri toimijoiden roolia kestäväan kehityksen työssä.

Lisäämme kuntien välistä yhteistyötä, vertaisoppimista ja tiedon jakamista

Jatkamme asiantuntijaverkostojen työtä ja tarjoamme neuvontaa ja palveluita tarpeiden mukaan. Vahvistamme kestäväan kehityksen seurantaa ja viestintää sekä kunnissa että maakunnallisesti.

- Olemme alkuvuoden aikana jatkaneet kuntien ilmastotyön sparrausta mm. viiden pienen kunnan yhteisen prosessin muodossa. Olemme myös auttaneet alueen isompia kuntien ilmastosuunnitelmien toimeenpanon osalta.
- Kunnille on järjestetty ilmastotapaamisia, joissa on perehdytty muun muassa rahoitus- ja yhteistyömahdollisuuksiin. Lisäksi kunnille järjestettiin kaksiosainen ilmastoviestintäkoulutus, johon osallistui laaja joukko aktiivisia kuntia.
- Kunnille ja työpaikoille on järjestetty info työmatkapyöräilyyn liittyen ja niitä on lisäksi tuettu kestäväan liikkumisen edistämässä mm. osallistumalla kävelyn ja pyöräilyn suunnitelmien laadintaan ja toimeenpanoon. Lisäksi on valmisteltu kokeiluita ja viestitty hyvistä käytännöistä ja työkaluista.
- Kuntien tekniselle sektorille järjestetty energiatapaamisia ja kannustettu kuntie KETS-sopimukseen liittymiseen.
- Kuntien välistä yhteistyötä luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi on vahvistettu yhteisillä tapaamisilla, viestinnällä ja koulutuksilla. On myös nostettu esiin hyviä esimerkkejä toteutuneista toimenpiteistä.
- Kuntien hankinta-asiantuntijoiden verkosto on kokoontunut säännöllisesti ja lisäksi on neuvottu käytännön kysymyksissä ja järjestetty yhteisten tarpeiden pohjalta tilaisuuksia tietyistä teemoista (mm. Kalustehankinnat).
- vesiensuojelun sidosryhmä- ja verkostotyötä on jatkettu, mm. Varsinais-Suomen vesistökuunnostusverkoston sekä sen kautta tarjotun neuvonnan muodossa.

- Olemme edistäneet ilmastokestävää maataloutta ja yhteistyötä alueella yhdessä sidosryhmien, neuvojen, viljelijöiden, kuntien ja tutkijoiden kesken, mm. osana Hiilipelto-hanketta. Olemme myös nostaneet esille esimerkkejä hyvistä käytännöistä.
- Varsinais-Suomen ympäristökasvatusverkoston toiminta on jatkunut ja kuntia on tuettu kestävyyskasvatuksen jalkauttamisessa kouluissa. Kunnissa on myös saatu käynnistettyä uusia aiheeseen liittyviä hankkeita.

Tarjoamme palveluita ajankohtaisiin tarpeisiin liittyen

Kehitämme uutta maakunnallista yhteistyötä ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ja vesienhallintaan liittyen. Käymme keskustelua ja pyrimme löytämään ratkaisuja ajankohtaisiin kysymyksiin muun muassa hiilinieluihin ja luonnon monimuotoisuuteen, ruokaketjun kestävyteen sekä liikkumisen ratkaisuihin liittyen. Tarjoamme kunnille ja kuntalaisille neuvontaa energiankäytön vähentämiseen ja fossiilisista energialähteistä luopumiseen. Jatkamme kuntien auttamista ilmasto- ja luontotavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden käynnistämässä, rahoituksen hakemisessa, hankinnoissa sekä seurannan kehittämisessä.

- Saaristomeren suojelua on edistetty monipuolisella hanketoiminnalla, toteuttamalla vesistökuunnostuksia, tukemalla paikallistoimijoita sekä kannustamalla toimijoiden väliseen yhteistyöhön valuma-alueilla.
- Alueellista energianeuvontaa on jatkettu järjestämällä neuvontatilaisuuksia ja aktiivista viestintää liittyen lämmitystapavaihtoksiin sekä energiatehokkuuden parantamiseen.
- Olemme osaltamme edistäneet asuinkiinteistösektorin yhteistyötä ja ymmärrystä energiayhteisötoiminnasta ja energiatehokkuuden mahdollisuuksista
- Kuntia on neuvottu ja tuettu luonnonhoitotöiden ja vesiensuojelutoimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa, erityisesti Helmikunnat-hankkeissa.
- Lähilogistiikan uusia kokeiluita on edistetty saaristoalueella ja aiheesta on viestitty
- Eri toimijoiden välistä yhteistoimintaverkostoa pienvesien, vesistöjen ja metsien luonnonhoidon edistämiseksi on kehitetty.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu

Toteutamme proaktiivista, suunnitelmallista ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa edunvalvontaa

Edistämme yhdessä sovittuja edunvalvontatavoitteita. Erityisenä tavoitteena on eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan vaikuttaminen. Edunvalvontaprosessin kytkemme vahvasti alueen muihin toimijoihin ja kansanedustajayhteistyöhön. Jatkamme kunta- ja luottamushenkilöyhteistyötä. Vaikuttajakoulun kautta parannamme mahdollisuuksia tulevaisuudessa olla entistä vaikuttavampi maakunta.

- Valmistauduimme eduskuntavaaleihin viestimällä ja vaikuttamalla puolueiden piirijärjestöihin ja eduskuntavaaliehdokkaisiin. Varsinais-Suomen hallitusohjelmavoitteet oli hyväksytty aiemmin maakuntahallituksessa ja valmisteltu Turun kauppakamarin ja Varsinais-Suomen Yrittäjien kanssa.
- Yhteisistä vaalitavoitteista sovittiin myös Etelä-Suomen (Varsinais-Suomi, Uusimaa, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala) ja Kasvu-Suomen (Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Pohjanmaa) maakuntien kanssa.
- Järjestimme yhdessä Turun yliopiston ja Turun kaupungin kanssa vaalipaneelin 16.1.2023.
- Huhtikuussa eduskuntavaalien jälkeen Varsinais-Suomen kansanedustajaryhmä järjestäytyi. Ryhmän puheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja Saara-Sofia Sirén Turusta, Vilhelm Junnila Naantalista ja Saku Nikkanen Salosta. Valinnat tehtiin yksimielisesti kahdeksi vuodeksi.
- Varsinais-Suomesta uuteen maan hallitukseen nimettiin pääministeri ja kolme muuta ministeriä. Myöhemmin maakunnan ministerimäärä laski neljästä kolmeen.
- 20.6. julkaistuun Petteri Orpon hallitusohjelmaan ”Vahva ja välittävä Suomi” saatiin maakunnalle tärkeitä kirjauksia.

- Hallitusohjelmaan kirjattiin Turun Tunnin juna -hankkeen toteuttaminen ja rakentamisvaiheessa rahoitusta kokoavan yhtiön pääomistus 460 miljoonalla eurolla määräaikaisesta investointiohjelmasta.
- Saaristomeren suojelun jatkamisesta tehtiin päätös hallitusneuvotteluissa. Hallitusohjelman kirjauksen ”Saaristomeren valuma-alueesta ravinnekierron pilottialue” toteuttamiseen korvamerkittiin vuosille 2024–2027 yhteensä 30 miljoonan euron rahoitus.
- Hallitusohjelmaan saatiin lisäksi kirjauksia paikallisjunaliikenteen ostoliikenteen mahdollistamisesta kunnille, rantaradan perusparannuksesta ja toimivan saaristoliikenteen varmistamisesta.
- Jatkoimme Etelä-Suomen yhteistä edunvalvontaa. Etelä-Suomen neuvottelukunnassa käsiteltiin maakuntien yhteistä tavoitetta aluekehitysrahoituksen vaikuttavuuden kasvattamiseksi.
- Yhteistyö sidosryhmien kanssa jatkui aktiivisena. Varsinais-Suomen Yrittäjien kanssa solmimme elinvoimalupauksen 5. kesäkuuta. Tavoitteeksi asetettiin maakunnan yrittäjämönteisen ilmapiirin edistäminen ja Varsinais-Suomen nostaminen ykköseksi valtakunnallisessa elinvoimavertailussa.
- Kuntayhteistyö jatkui säännöllisillä kuntajohtajakokouksilla.
- Vaikuttajakoulun kehittämistyön aloitimme keväällä. Tavoitteeksi asetettiin yhä useamman varsinaissuomalaisen nuoren tavoittaminen 7. vuosikurssin haun avautuessa syksyllä.

Teemme nykyaikaista, vuorovaikutteista ja aktiivista viestintää sekä lisäämme maakunnan vetovoimaa

Hyödynnämme viestinnässä eri kanavia. Kehitämme ydinviestejä edelleen ja käytämme yhtenäistä visuaalista ilmettä. Viestintämme on avointa, osallistavaa ja ymmärrettävää. Lisäämme maakunnan kiinnostavuutta markkinointiyhteistyöllä muun muassa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

- Viestintätiimin kokoonpanoa ja tavoitteita uudistettiin.
- Uusi viestintätiimi aloitti työn konkreettisen asiantuntijaviestinnän mallin kehittämiseksi.
- Verkkosivujen käyttäjäkysely siirrettiin toteutettavaksi syksyllä.
- Kumppanuuden sparrausryhmä, jossa mukana mm. kuntien ja muiden keskeisten sidosryhmiemme aktiivisia edustajia, aloitti toimintansa. Työ tukee maakunnan veto- ja pitovoimaa osaltaan.

Vaalimme varsinaissuomalaisen kulttuurin edelläkävijyyttä

Toimimme aktiivisesti kulttuurin ja luovien alojen maakunnallisessa verkostoyhteistyössä kulttuurifoorumin, kulttuurihyvinvointiverkostojen ja kuntayhteistyön kautta. Toteutamme opetus- ja kulttuuriministeriön kuntien kulttuuritoimintalain mukaista alueellista kehittämistehtävää uudenlaisen kulttuurialan yhteistyön ja toiminnan avaajana maakunnassa hankemuotoisena.

- Kevään 2023 Kulttuurifoorumi toteutettiin nimellä Vaikuttamisseminaari Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikunnan, maakunnan yhteistyöryhmän järjestöjaoston sekä Varsinaista kulttuuria -hankkeen yhteistyönä.
- Vuoden 2023 Aurora-mitali myönnettiin Jussi Fredrikssonille ja ojennettiin Varsinais-Suomen liiton Eurooppa-päivän vastaanotolla 9.5.2023.
- Alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa on toimittu aktiivisesti. Liitto on ollut tukena varsinaissuomalaisten kuntien kulttuuriviranhaltijoiden Kulttuuria kunnissa -verkoston toiminnan kehittämisessä ja sen koordinoimisessa. Muita tärkeitä verkostoja ovat mm. maakuntien liittojen kulttuurivastaavien verkosto ja Taidekahvit-verkosto.
- Turun kaupungin kulttuurin kärkihankkeen kanssa on tehty yhteistyötä. Turun alueen käynnissä olevien isojen kulttuurin hankkeiden edustajia on kokoontunut säännöllisesti yhteen liiton kutsusta. Tunnustelut kulttuurin Etelä-Suomi -yhteistyön rakentamiseksi aloitettiin keväällä 2023.
- Varsinais-Suomen liitto on ollut edustettuna mm. Innotutka -hankkeen ohjausryhmässä, Kulttuurilossi –hankkeen ohjausryhmässä, Historian ja tulevaisuuden museon työryhmässä, Suomen Kotiseutuliitossa sekä maakunnallisessa kulttuurihyvinvoinnin työryhmässä.

- Varsinaista kulttuuria -kehittämistehtävässä työllistettiin 1.1.- 30.6.2023 välisenä aikana yhteensä kolme seututaiteilijaa ja toteutettiin koulutuskokonaisuus yhteishankintoihin ja kiertue toimintaan liittyen. Lisäksi järjestettiin maakunnan kuntien kulttuurin viranhaltijoille ja työntekijöille keskustelutilaisuus, jossa tarkasteltiin kulttuurin tilaa kunnissa sekä hahmoteltiin tulevaisuuden tarpeita. Varsinaista kulttuuria -hankkeen tiimoilta on tehty valtakunnallista yhteistyötä.
- Kulttuurivaalipaneeli järjestettiin eduskuntavaalien alla helmikuussa 2023 yhteistyössä Kulta ry:n, Kulttuurikampus Turun ja Taidekahvit-verkoston kanssa.
- Yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa on rakennettu osana Taikusydän - alueverkoston toiminnan kehittämistä.

Edistämme avoimen datan yhteen toimivuutta ja hyödynnettävyyttä

Osallistumme aktiivisesti datan yhteen toimivuutta edistäviin kansallisiin prosesseihin, kuten rakennetun ympäristön digitalisaation edistämiseen. Kehitämme Lounaistiedon omia datatuotteita paremmin hyödynnettäviksi, ja edistämme paikkatietodatan hyödyntämistä yrityksissä ja julkishallinnossa osana uutta kansallista Paikkatietoinnovaatiohubia.

- Käynnistimme Lounaistiedon avoimen datan toiminnan kehittämisen. Ensimmäisenä toimenpiteenä aloitimme avoimen datan aineistojen siirron Lounaistiedon dataportaalista kansalliseen avoindata.fi-palveluun.
- Open Street Map -aineiston sisällön ja laadun parantaminen ei käynnistynyt alkuvuonna 2023, vaan se toteutetaan avoimen datan toiminnan laajemman uudistuksen yhteydessä.
- Hankehakemuksen valmistelu virkistysdatan yhteentoimivuuden ja laadun parantamiseksi käynnistyi. Hankehakemus tehdään syyskuun EAKR-hakuun.
- Jatkoimme HAME-tietomallin ylläpitoa, ja valmistauduimme Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönoton edellyttämiin muutoksiin hakemalla Kumppanitestaushanketta ympäristöministeriöltä.

Kehitämme tietopalveluiden markkinointia ja avoimen tiedon yhteistyötä

Viestimme systemaattisesti Lounaistiedon toiminnasta ja seuraamme viestinnän vaikuttavuutta. Markkinoimme Lounaistiedon tietopalveluja sosiaalisessa mediassa niiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Laajennamme Avoimen tiedon verkoston toimintaa sekä sisällöllisesti että alueellisesti.

- Käynnistimme Avoimen tiedon verkoston roolin selkeyttämisen ja Lounaistiedon strategian päivittämisen kehittämisryhmän työpajassa kesäkuussa.
- Vahvistimme avoimeen tietoon liittyvää yhteistyötä Turun seudulla käymällä aiheesta keskusteluja Turun ammattikorkeakoulun ja Varhan kanssa.
- Osallistuimme aktiivisesti kuntien paikkatietoverkoston toimintaan, mutta emme esitelleet verkostolle Lounaistiedon paikkatietopalveluja alkuvuoden aikana.
- Järjestimme Aluetietofoorumin ja Location Innovation Hubin toiminnan käynnistystilaisuuden maaliskuussa.
- Seurasimme viestintäkanavien käyttäjämääriä kuukausittain ja toteutimme vuosittaisen Lounaistiedon sidosryhmäkyselyn.

4. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUMA 1.1. - 30.6.2023

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO		Toteutumavertailu				Sivu 8
						18.09.2023
Ulkoinen/Sisäinen		01.01.2023 - 30.06.2023				EUR
		Budj 2023	Toteutuma 2023 01-06	Poikkeama summa	Käyttö- %	
Yhteensä						
00002 KÄYTTÖTALOUS						
00500 TALOUS						
33000 TOIMINTATUOTOT						
33010 MYYNTITUOTOT						
3006	Jäsenkuntien maksusuudet	3 899 900	1 949 955,00	1 949 945,00		50,0
3015	Muut myyntituotot	38 000	20 726,86	17 273,14		54,5
33010	MYYNTITUOTOT	3 937 900	1 970 681,86	1 967 218,14		50,0
33300	TUET JA AVUSTUKSET	21 000	425,99	20 574,01		2,0
33400 MUUT TOIMINTATUOTOT						
33420	Muut tuotot	100 000	16 685,17	83 314,83		16,7
33400	MUUT TOIMINTATUOTOT	100 000	16 685,17	83 314,83		16,7
33000	TOIMINTATUOTOT	4 058 900	1 987 793,02	2 071 106,98		49,0
34000 TOIMINTAKULUT						
34010 HENKILÖSTÖKULUT						
34050 Palkat ja palkkiot						
4000	Maksetut palkat ja palkkiot	-2 219 595	-1 007 394,09	-1 212 200,91		45,4
4060	Jaksotetut palkat ja palkkiot	-24 060		-24 060,00		
4265	Henkilöstökorvaukset		2 719,76	-2 719,76		-100,0
34050	Palkat ja palkkiot	-2 243 655	-1 004 674,33	-1 238 980,67		44,8
34100 Henkilösivukulut						
34110	Eläkekulut	-357 609	-159 731,21	-197 877,79		44,7
34150	Muut henkilösivukulut	-60 030	-27 697,20	-32 332,80		46,1
34100	Henkilösivukulut	-417 639	-187 428,41	-230 210,59		44,9
34010	HENKILÖSTÖKULUT	-2 661 294	-1 192 102,74	-1 469 191,26		44,8
34300 PALVELUJEN OSTOT						
34320	Muiden palvelujen ostot	-1 163 095	-566 059,75	-597 035,25		48,7
34300	PALVELUJEN OSTOT	-1 163 095	-566 059,75	-597 035,25		48,7
34500 AINEET, TARVIKKEET JA TAVA						
34510	Ostot tilikauden aikana	-55 950	-30 707,34	-25 242,66		54,9
34500	AINEET, TARVIKKEET JA TAVA	-55 950	-30 707,34	-25 242,66		54,9
34800 MUUT TOIMINTAKULUT						
34810	Vuokratulot	-307 000	-145 714,03	-161 285,97		47,5
34820	Muut kulut	-18 600	-1 748,96	-16 851,04		9,4
34800	MUUT TOIMINTAKULUT	-325 600	-147 462,99	-178 137,01		45,3
34000	TOIMINTAKULUT	-4 205 939	-1 936 332,82	-2 269 606,18		46,0
34999	TOIMINTAKATE	-147 039	51 460,20	-198 499,20		-35,0
37000 POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
37100	Suunnitelman mukaiset pois	-134 445		-134 445,00		
37000	POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-134 445		-134 445,00		
39750 LASKENNALLISET ERÄT						
39765	Luontoisedut					
39750	LASKENNALLISET ERÄT					
39999	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄ	-281 484	51 460,20	-332 944,20		-18,3